

Deel 1 van de Handleiding bij

Rolf Erik Fiskvisk, Ingrid Lunden, Bodhild Winterbottom, Kjell Erik Aas en Magnus Åldstedt

Venner i Sollia

Eddy Waumans

INLEIDING

Deze cursus Noors voor beginners is een handleiding bij Venner i Sollia van Rolf Erik Fiskvik, Ingrid Lunden, Bodhild Winterbottom, Kjell Erik Aas en Magnus Åldstedt, uit 1985, een al wat oudere cursus dus die echter nog goede diensten kan bewijzen.

Deze cursus kan in pdf-formaat gedownload worden van

http://www.minett.no/index.php?option=com_docman&task=doc_details&gid=97&tmpl=component&Itemid=2

of van:

http://www.minett.no/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=6&Itemid=2

Vooraan in deze cursus wordt vermeld dat kopiëren toegestaan is onder de volgende voorwaarden:

- de namen van de auteurs moeten vermeld worden
- kopieën van het werk mogen niet verkocht worden.

Deze twee voorwaarden gelden ook voor deze handleiding.

Voor alle op- en aanmerkingen en vragen: info@littomnor.be

Eddy Waumans

LESSEN

VENNER I SOLLIA (4)

Woordenschat en uitspraak

venner
i

vrienden
in

Opmerkingen

- voor een "r" wordt de letter "e" als [æ] uitgesproken: [pæ:r]
- "Åse" zoals hierboven al gezegd wordt een "s" nooit als [z] uitgesproken; dus [o:sə]
- "Magnus": de combinatie "gn" wordt als [ŋn] uitgesproken: [maŋnūs]
- "Kjell": de combinatie "k+j" wordt als [ç] uitgesproken: [çel]
- "Ingrid": de "d" wordt niet uitgesproken: [iŋgri:]. Dit gebeurt vaak aan het einde van een woord na een lange klinker.

PER OG INGRID (5)

Woordenschat en uitspraak

og	[o(:)]	en
jeg	[jei]	ik
heter		heet (<i>werkwoordsvorm</i>)
hva	[va(:)]	wat
hva heter du?		hoe heet je?; wat is je naam?
du	[dū:]	jij

Opmerkingen

- de uitspraak van "jeg" wijkt af van de gewone regels en maakt het voor Nederlandstaligen tot een erg verwarrend woord!
- "hva": een "h" wordt aan het begin van een woord voor een "v" niet uitgesproken: [va(:)]
- of woorden zoals "og" en "hva" met een korte of lange klinker uitgesproken worden, hangt af van hoeveel klemtoon er op het woord valt.

Grammatica

Persoonlijke voornaamwoorden. Als **onderwerp** worden gebruikt:

1ste persoon enkelvoud	jeg	ik
2de persoon enkelvoud	du [dū:]	jij
3de persoon enkelvoud mannelijk	han	hij
3de persoon enkelvoud vrouwelijk	hun [hūn]	zij/ze
1ste persoon meervoud	vi	wij
2de persoon meervoud	dere [de:rə]	jullie
3de persoon meervoud	de [di:]	zij/ze

Opmerkingen

- de uitspraak van "de" [di:] wijkt af van de gewone regels
- spreek "du" niet op z'n Duits uit!

PER OG HEIDI (6)

Woordenschat en uitspraak

å lese	[le:s]	lezen
en	[e:n]	éen
to	[tu:]	twee
tre	[tre:]	drie
fire		vier
fem	[fem]	vijf
seks		zes
sjū	[ʃū:]	zeven
åtte		acht
ni	[ni:]	negen
ti	[ti:]	tien
elleve	[elvə]	elf
tolv	[tol]	twaal

Opmerkingen

- "leser": nogmaals: een [s] uitspreken, geen [z]: [le:sər]
- "en": er volgt maar één medeklinker dus lang: [e:n]

Spelling

Het telwoord voor "éen" wordt soms met een accent geschreven: "én"

Grammatica

Werkwoorden: de infinitief

Normaal wordt voor de infinitief "å" geplaatst: "lezen" = "å lese"; "å hete" = "heten" (vergelijk dit met het Engelse "to": "lezen" = "to read"; "heten" = "to be called")

Werkwoorden: de onvoltooid tegenwoordige tijd

De onvoltooid tegenwoordige tijd wordt voor bijna alle werkwoorden gevormd door -r aan te infinitief toe te voegen. De "å" voor de infinitief valt natuurlijk weg. Voor alle personen en enkelvoud en meervoud wordt dezelfde vorm gebruikt.

jeg leser

du leser

Per leser

han leser

Ingrid leser

hun leser

vi leser

dere leser

ik lees

jij/je leest

Per leest.

hij leest

Ingrid leest

zij/ze leest

wij/we lezen

jullie lezen

DAME, MANN, JENTE, GUTT (7)

Woordenschat

det	[de(:)]	(<i>bier:</i>) dit/dat
er	[ær]	is
ei		een (onbepaald lidwoord)
ei/en dame ^v		een dame; een vrouw
en		een (onbepaald lidwoord)
en mann		een man
ei/jente ^v		een meisje
en gutt	[gūt]	een jongen

Opmerking

- het teken^v wordt later verklaard (zie les 13)
- "det": de "t" wordt niet uitgesproken: [de(:)]

Grammatica

Het werkwoord "zijn"

"Er" is de tegenwoordige tijd (voor alle personen) van het werkwoord "å være", "zijn"

<i>jeg er</i>	<i>ik ben</i>
<i>du er</i>	<i>jij bent</i>
<i>han er</i>	<i>hij is</i>
<i>hun er</i>	<i>zij is</i>
<i>Per er</i>	<i>Per is</i>
<i>vi er</i>	<i>wij zijn</i>
<i>dere er</i>	<i>jullie zijn</i>
<i>de er</i>	<i>zij zijn</i>
<i>Per og Vivi er</i>	

Het onbepaald lidwoord

Het onbepaalde lidwoord ("een") voor mannelijke woorden is "en"; het onbepaalde lidwoord voor vrouwelijke woorden is "ei", maar "ei" mag ook.

<i>en mann</i>	<i>een man</i>
<i>ei/en jente</i>	<i>een meisje</i>

Oefeningen

4. Schrijf wie je ziet

Janney 2011

SKOLESAKER (8)

Woordenschat

skolesaker	[sku:ləsa:kər]	schoolbenodigheden (<i>een meervoud</i>)
en blyant		een potlood
en bok ^v	[bu:k]	een boek
en penn		een pen
en linjal	[lin'ja:l]	een liniaal
et viskelær		een vlakgom
en timeplan	[ti:məplɑ:n]	een lessenrooster

Opmerkingen

- "bok": maar één eindmedeklinker dus lang: [bu:k]

- "linjal" : idem dito (en de klemtoon ligt op de tweede lettergreep): [lin'ja:l]

Grammatica

Het onbepaald lidwoord

Het onbepaalde lidwoord ("een") dat voor onzijdige woorden geplaatst wordt is "et".
Let op: het Noorse geslacht komt niet altijd met het Nederlandse overeen!

en blyant [onzijdig]
en/ ei bok [vrouwelijk]
et viskelær [onzijdig]

een potlood [onzijdig: het potlood]
een boek [onzijdig: het boek]
een vlakgom [mannelijk: de vlakgom]

Oefening

Vul de ontbrekende letters in (vergeet het onbepaald lidwoord niet!)

___ pe___

___ bl___n___

___ g___ t___

___ li___

___ b___

___ j___

KJELL ÅGE OG PER (9)

Woordenschat

hei		hoi, hallo
å bo	[bu:]	wonen
hvor	[vur]	waar
gammel		oud
Blåveien		<i>naam van de straat</i>
hvor gammel er du?		hoe oud ben je?
14 = fjorten	[fjurtɲ]	veertien
et år		een jaar

Opmerking

- "hvor": "h" voor "v" aan het begin van een woord; de "h" wordt dus niet uitgesproken: [vur]
- "fjorten" : "e" niet uitgesproken

Grammatica

Werkwoorden: de infinitief (2)

De meeste infinitieven (maar niet alle!) eindigen op -e .

å bete

beten, een naam hebben

å bo

wonen

Oefening

6. Vertaal

Ik woon in Skippersgate 7. Waar woon jij? Hoe oud ben je? Ik ben elf jaar. Waar ben je? Ik heet Kjell, en jij?

7. Duid de niet uitgesproken letters aan

hvor

elleve

hva

HILSE (10)

Woordenschat

å hilse		(be) groeten
morn!		hallo (<i>kan dus de hele dag gezegd worden!</i>)
god dag!	[gu: da:g]	goedendag; goeiendag (<i>bij het begroeten; kan ook bij het afscheid nemen gebruikt worden, maar dan vooral vroeg op de dag; formeler dan de andere woorden die hier gebruikt worden</i>)
adjø		dag! (<i>wordt gebruikt bij het weggaan</i>)
ha det!	[hade]	dag! (<i>wordt gebruikt bij het weggaan</i>)

Opmerkingen

- "morn" : in de combinatie "r+n" wordt de r-klank gedeeltelijk door de volgende medeklinker opgeslorpt; ongeveer zoals in het Engels met woorden zoals "learn"
- "god": de "d" wordt niet uitgesproken: [gu:]. Dit gebeurt vaak op het einde van een woord na een lange klinker.
- "dag": : maar één medeklinker aan het einde, dus lange klinker – vergeet niet dat een "g" op het einde van een woord ook effectief [g] uitgesproken wordt (stemhebbend dus): [da:g]

Aanvullingen

Bij het afscheidnemen kan ook (de hele dag lang) "morn da!" of "morna!" gezegd worden

Oefening

8. Schrijf bij elke tekening een gepast zinnetje:

MATEMATIKK (11)

Woordenschat

matematikk	[matəma'tik]	wiskunde
pluss	[plūs]	plus
minus	[mi:nūs]	min
en gang		een keer
å dele	[de:lt]	delen
delt på		gedeeld door
tretten		dertien
femten		vijftien
seksten	[seistn]	zestien
syttten	[søtn]	zeventien
atten		achttien
nitten		negentien
tjue	[çū:ə]	twintig

Opmerkingen

- "delt": de klinker is lang, ook al volgen er twee medeklinkers: [de:lt] De verklaring hiervoor volgt later.
- "tretten": de "e" aan het einde wordt niet uitgesproken: [tretn]; idem dito met "fjorten", "femten", "atten" en "nitten".
- let op de afwijkende uitspraak van "seksten" [seistn] en "syttten" [søtn].

Spelling

Let er op dat het "ätte" is, maar "atten"

Grammatica

Het meervoud van zelfstandige naamwoorden

Het meervoud van zelfstandige naamwoorden wordt gewoonlijk gevormd door achteraan –er aan het zelfstandige naamwoord toe te voegen.

en gang; to ganger

een keer; twee keer

Aanvulling

Voor "twintig" wordt naast "tjue" ook "tyve" gebruikt.

Oefeningen

9. Schrijf de woorden in het meervoud

en penn en blyant en linjal

10. Schrijf het woord in het enkelvoud

venner

11. Schrijf:

$$7 + 6 = 13$$

$$4 + 15 = 19$$

$$18 - 13 = 5$$

$$9 - 3 = 6$$

$$4 \cdot 3 = 12$$

$$10 \cdot 2 = 20$$

$$15 : 5 = 3$$

$$4 \cdot 4 = 16$$

$$17 - 7 = 10$$

JEG, DU, HAN, HUN (12)

We hebben de persoonlijke voornaamwoorden "han" en "hun" al in (5) vermeld. Daar kwam ook het persoonlijk voornaamwoord "de" (3de persoon meervoud) al ter sprake.

Oefening

12. Gebruik voor elk van de tekeningen "hun", "han" of "de"

HAR (13)

Woordenschat

å ha		hebben
en kam	[kam]	een kam
en hatt		een hoed
en banan	[ba'na:n]	een banaan
en ball		een bal

Spelling

Een "m" wordt aan het einde van een woord nooit dubbel geschreven, daarom is de "a" in "kam" kort ook al wordt ze maar door één medeklinker gevolgd. Wanneer die "m" zich dan niet meer aan het einde van het woord bevindt (bijvoorbeeld in het meervoud) komt de dubbele "m" wel tevoorschijn:

en kam, tre kammer

een kam, drie kammer

Grammatica

Werkwoorden: de onvoltooid tegenwoordige tijd

Het werkwoord "å ha" is regelmatig; dus wordt er voor alle personen in de onvoltooid tegenwoordige tijd een -r toegevoegd:

*Jeg har en ball
Du har en ball
Hun har en ball
Vi har en ball
Dere har en ball
De har en ball*

*Ik heb een bal
Jij hebt een bal
Ze heeft een bal
We hebben een bal
Jullie hebben een bal
Ze hebben een bal*

Het bepaald lidwoord

Het bepaald lidwoord wordt in het Noors **achteraan** het zelfstandige naamwoord geplaatst waar het bij hoort. Het bepaald lidwoord is:

- en voor mannelijke woorden
- a of -en voor vrouwelijke woorden
- et voor onzijdige woorden

Wanneer het mannelijk zelfstandig naamwoord op -e eindigt wordt alleen een -n toegevoegd. Dat geldt ook voor vrouwelijke zelfstandige naamwoorden wanneer men het bepaald lidwoord -en gebruikt. Bij gebruik van het bepaald lidwoord -a valt de "e" aan het einde van het woord weg.

Voor onzijdige zelfstandige naamwoorden is het bepaald lidwoord -et. Eindigt het zelfstandig naamwoord op een -e wordt alleen een -t toegevoegd.

BELANGRIJK! De -t van het bepaald lidwoord wordt **niet** uitgesproken!

en gutt, gutten
en banan, bananen
en kam, kammen

een jongen, de jongen
een banaan, de banaan
een kam; de kam

en bok, boken
ei bok, boka
en/ei dame; damen/dama

een boek, het boek
een boek, het boek
en dame, de dame

et viskelær, viskelæret

een vlakgom, de vlakgom

Aanvulling

Er zijn twee taalvormen in het Noors: het bokmål (waarover het in deze cursus gaat) en het nynorsk. Het bokmål had oorspronkelijk eigenlijk maar twee grammaticale geslachten: en-woorden en et-woorden; het nynorsk had er drie: ein-woorden ("mannelijk"), ei-woorden ("vrouwelijk") en eit-woorden ("onzijdig"). Er zijn in de twintigste eeuw allerlei pogingen gedaan om de twee talen dichterbij elkaar te brengen; daardoor heeft ook het bokmål drie geslachten gekregen: en-woorden ("mannelijk"), ei-woorden ("vrouwelijk") en et-woorden ("onzijdig").

Niet alle bokmålsprekende Noren gebruiken echter drie geslachten; met name het onbepaald lidwoord "ei" wordt zeker in de geschreven taal weinig gebruikt. Wat het bepaald lidwoord vrouwelijk –a achteraan het woord betreft is de situatie complexer: veel Noren gebruiken ook hier nog altijd –en voor woorden die als vrouwelijk gecatalogiseerd zijn. Voor een beperkt aantal woorden gebruiken de meesten echter –a. Dit geldt o. a. voor een woord dat we al gezien hebben: en jente – jenta. Bij "en bok" en "en dame" is het ongeveer fifty-fifty: boka/boken; damen/dama, maar neemt het gebruik van de vrouwelijke vorm wel toe.

De woorden waarbij (vrij) vaak de –a vorm gebruikt wordt worden vanaf nu in de woordenlijsten met een klein v'tje ^v aangegeven.

Oefening

13. Vertaal

1. de banaan
2. bananen
3. een banaan
4. Zij heeft de kam.
5. Wat is dit?
6. Dit is een pen.
7. Hij heet Per.
8. Ze heten Kjell en Nils.
9. De dame heeft een boek.
10. Het meisje leest.
11. De jongen heeft de bal.
12. Mette en Nina lezen een boek.
13. Hij heeft zes potloden.
14. Ze wonen in Tangsveien 6.
15. Zes plus tien is zestien.
16. Hallo! Wat is je naam?
17. De man en de hoed.

HERHALING # 1

A. Uitspraak

1. Is de onderstreepte klinker kort of lang?

- a. en banan b. en kam c. en timeplan d. en bok

2. Welke van deze drie woorden hebben dezelfde tweeklank?

- a. seksten b. en jente c. jeg

3. Welke letters worden niet uitgesproken in de volgende woorden?

- a. god b. fjorten d. hvor

B. Schrijf de getallen

4 _____

7 _____

6 _____

2 _____

11 _____

8 _____

3 _____

1 _____

9 _____

10 _____

5 _____

12 _____

C. Beantwoord de vragen

Hva har dama?

Hun har en kam.

Hva har mannen?

Hva har gutten?

Hva har jenta?

Hva er det?

Hva har gutten?

Hva har Heidi?

Hva er det?

Hva er det?

Hva har Ingrid?

Hva er det?

Hva er det?

D. Gebruik *er* of *har*

1. Per _____ en gutt. 2. Heidi _____ en jente. 3. Hun _____ en bok. 4. Han _____ en hatt.
 5. Det _____ en linjal. 6. Per _____ en banan. 7. Jens og Inge _____ en penn.

E. Vertaal

1. De jongen heeft een bal. 2. Het meisje heeft de bal. 3. Ik lees een boek. 4. Hij leest het boek.
 5. Ze is in Oslo. 6. Waar wonen Per en Åse? 7. Zij woont in de Muizenstraat. (*i Musegata*)
 8. Heeft ze een potlood? 9. Tot ziens! 10. Wat is je naam?

KLIPPER, SPISER, SKRIVER, LIMER (14)

Woordenschat

her	[hæ:r]	hier
å klippe		knippen
å spise	[spi:sə]	eten
en mor ^v	[mu:r]	een moeder
å skrive		schrijven
en far		een vader
å lime		lijmen

Opmerkingen

- "spise": niet vergeten: de "s" wordt ook effectief als een [s] uitgesproken; niet als een [z]
- "far": niet vergeten: ook hier lange klinker

Grammatica

Inversie

Wanneer de zin niet met het onderwerp begint gebruiken zowel het Noors als het Nederlands inversie: de persoonsvorm komt voor het onderwerp.

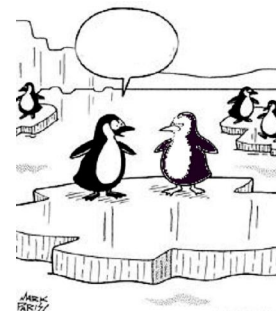
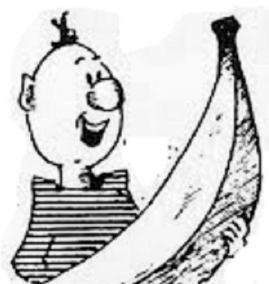
*Per er her.
Her er Per.*

*Per is hier.
Hier is Per.*

Oefening

14. Zet de juiste zin onder iedere afbeelding:

- a. Hun spiser. b. Bor de her? c. Han har en banan. c. Bor du her? d. Hun skriver e. Morn!
f. De skriver g. Ha det! h. Han leser en bok i. De spiser.

LIGGER, SITTER, SKRIVER, LESER (15)

Woordenschat

å ligge
å sitte

liggen
zitten

Grammatica

De uitdrukking "vervoegde vorm van zitten/liggen + te + infinitief die de activiteit uitdrukt" wordt in het Noors weergegeven door "vervoegde vorm van sitte/ligge + og + vervoegde vorm van het werkwoord dat de activiteit uitdrukt".

Mor sitter og leser

Moeder zit te lezen

Oefening

15. Vorm voor elke tekening een zin met behulp van deze tabel:

Han	sitter		leser
Hun	ligger	og	skriver
De			klipper

HVA GJØR DU (16)

Woordenschat

å gjøre	[jø:rə]	doen
å drikke		drinken

Opmerking

- "gjøre": de "g" is stom in de combinatie "g + j": [jø:rə]

Grammatica

Het werkwoord "å gjøre"

Het werkwoord "å gjøre" is onregelmatig in de onvoltooid tegenwoordige tijd: er wordt geen "r" toegevoegd aan de infinitief; de eind-e van de infinitief wordt integendeel weggelaten.

*Hva gjør jeg?
Hva gjør du?
Hva gjør han?
Hva gjør hun?*

*Wat doe ik?
Wat doe je?
Wat doet hij?
Wat doet ze,*

*Hva gjør vi?
Hva gjør dere?
Hva gjør de?*

*Wat doen we?
Wat doen jullie?
Wat doen ze?*

Oefening

16. Beantwoord de vragen op HVA GJØR DE? (17)

HVA ER KLOKKA? (18)

Woordenschat

en klokke^v

[klokə]

een klok, een horloge

hva er klokka/klokker?

hoe laat is het?

klokka er ni

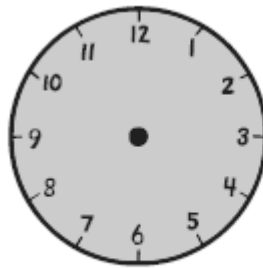
het is negen uur

Oefening

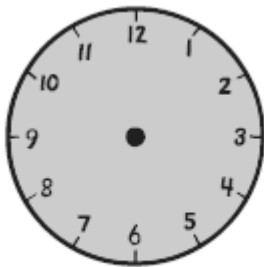
17. Vul de zinnen en de klokken aan

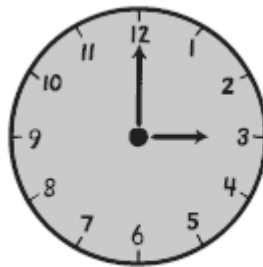
Klokka er _____

Klokka er seks.

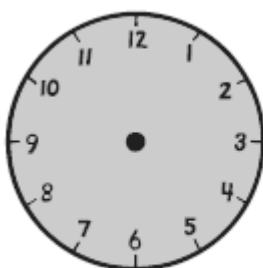
Klokka er elleve.

Klokka er _____

Klokka er _____

Klokka er fem.

TALL (19)

Woordenschat

et tall		een getal
tjue-en		eenentwintig
tjue-fem		vijfentwintig
tjue-sju		zevenentwintig
tjue-ni		negenentwintig
tretti		dertig
førti		veertig
femti		vijftig
seksti		zestig
sytti	[søti]	zeventig
åtti		tachtig
nitti		negentig

Opmerkingen

- Naast "tjue" wordt ook "tyve" gebruikt (zie hierboven); naast "tretti" ook "tredve"

- Er bestaat ook nog een "oudere" manier om getallen te lezen waarbij (zoals in het Nederlands) eerst de eenheid en dan het tiental gelezen wordt:

førti-fem; femogförti

vijfenveertig

Grammatica

Eénlettergrepige onzijdige zelfstandige naamwoorden blijven gewoonlijk onveranderd in het meervoud.

et tall
tallet
tall

een getal
het getal
getallen

Oefening

18. Welk tiental ontbreekt in het raster?

(de tientallen kunnen van links naar rechts, van rechts naar links, verticaal, horizontaal en diagonaal geschreven zijn)

k	a	t	t	e	n	å	t	t	e
f	s	y	t	t	i	n	o	e	n
e	r	s	j	r	t	d	ø	t	s
m	a	a	u	e	t	r	e	d	v
t	r	e	e	t	i	t	r	ø	f
e	l	l	e	t	e	f	i	r	e
n	i	t	s	i	t	t	å	f	r
e	d	k	u	a	r	d	f	a	t
c	e	i	t	e	s	t	o	p	e
s	p	o	b	l	e	m	a	s	n

19. Schrijf in het Noors:

93

35

99

51

88

63

FARGER (20)

Woordenschat

en farge		een kleur
hvit		wit
rød	[rø:]	rood
grønn		groen
grå		grijs
svart		zwart
brun		bruin
gul		geel
blå		blauw
oransje	[u'ranʃə]	oranje
rosa	[ru:sa]	roze
lilla		paars

Opmerkingen

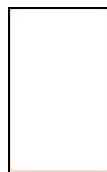
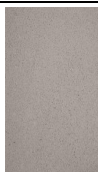
- De "d" is dikwijls stom aan het einde van een woord na een klinker; zo ook in "rød" [rø:] ; we hebben ook al "god" [gu:] en "Ingrid" [ɪŋgrɪ] gezien.
- "hvit" zoals we al bij "hva" en "hvor" gezien hebben wordt een "h" voor een "v" aan het begin van een woord niet uitgesproken: [vi:t]

Aanvulling

Naast "svart" wordt ook "sort" [surt] gebruikt.

Oefening

20. Schrijf naast iedere kleur de Noorse naam

IKKE (21)

Woordenschat

ikke

niet

Grammatica

Een zin wordt negatief gemaakt door middel van het bijwoord "ikke". Staat er maar één vervoegd werkwoord in de zin dan wordt "ikke" (net zoals "niet" in het Nederlands) **na** het werkwoord geplaatst.

Han skriver
Han skriver ikke

Hij schrijft
Hij schrijft niet

Oefeningen

21. Zeg wat deze personen **niet** doen

22. Vertaal

a. Hij is niet hier. b. Ze wonen niet in Bergen.

ÅSE (22)

Woordenschat

en skole	[sku:lə]	een school
å gå		gaan, lopen
å gå til skolen		naar de school (<i>het gebouw</i>) gaan
til	[til]	naar
å komme	[komə]	komen
å komme hjem	[koməjəm]	thuiskomen
å like		houden van, graag doen
å gå på skolen		naar school gaan (<i>d.s.z. leerling zijn</i>)
halv tre	[haltre:]	half drie (<i>tijdsaanduiding</i>)

Opmerkingen

- De klinker in "til" is kort (ook al volgt er maar één medeklinker). In onbeklemtoonde positie wordt de "l" nauwelijks uitgesproken.
- Een "h" wordt aan het begin van een woord voor een "j" niet uitgesproken; dus : "hjem" = [jem] ("m" wordt nooit verdubbeld aan het einde van een woord)
- halv: net zoals in "tolv" wordt de "v" niet uitgesproken: [hal]

Grammatica

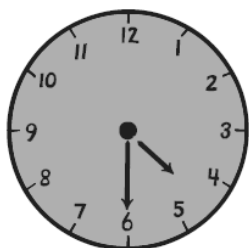
In tijdsaanduidingen van het type "klokka + hoofdtelwoord" en "klokka + halv + hoofdtelwoord" wordt het Nederlandse voorzetsel "om" in het Noors niet vertaald

Per kommer hjem klokka halv åtte

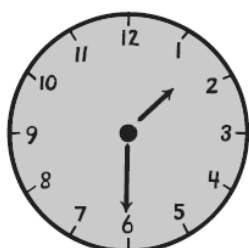
Per komt om half acht thuis

Oefeningen

23. Vul aan

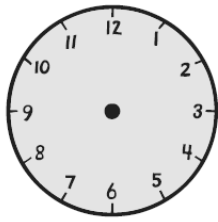

Klokka er _____

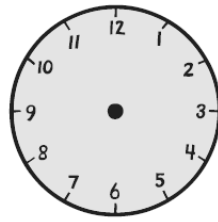

Klokka er _____

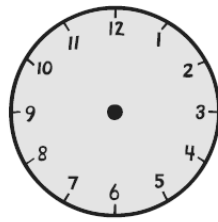
24. Teken de wijzers

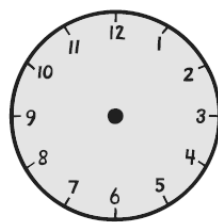
Klokka er halv fire.

Klokka er halv ni.

Klokka er halv ett.

Klokka er halv sju.

25. Lees de tekst opnieuw en maak deze zinnen negatief indien nodig

- Åse bor i Blåveien 15.
- Hun går til skolen klokka ni.
- Åse liker å lese.
- Hun kommer hjem klokka halv fire.

26. Vertaal

Kjell is twaalf jaar. Hij woont in de Grote Straat (= *i Storgata*). Hij gaat om half negen naar de school en komt om vier uur thuis. Kjell gaat niet graag naar school. Hij eet graag.

VÆRE HØFLIG (23)

Woordenschat

høflig	[høfli]	hoffelijk, beleefd
vær så god	[væʃgu:]	(1) alstublieft, alsjeblieft (<i>wanneer men iets geeft</i>) (2) ga je gang (<i>als antwoord op een verzoek</i>)
tusen	[tū:sn]	duizend
takk		bedankt
tusen takk (<i>"takke" is een onzijdig woord: "et takke": het verandert niet in het meervoud</i>)		hartelijk bedankt!
hvordan	[vurdan]	hoe
hvordan har du det?		hoe gaat het ermee?
takk, bare bra!		heel goed (<i>antwoord op de vraag: "hvordan har du det?"</i>)
kan jeg få...		mag ik...
å låne		lenen
ja		ja

Spelling

"Vær så god" wordt ook wel aaneengeschreven.

Grammatica

Å kunne

De onvoltooid tegenwoordige tijd van het werkwoord "å kunne" ("kunnen") is onregelmatig: "kan" voor alle personen.

*Jeg kan lese
Du kan lese
Per kan lese
Ellen kan lese*

*Ik kan lezen
Jij kunt lezen
Per kan lezen
Ellen kan lezen*

*Vi kan lese
Dere kan lese
De kan lese*

*Wij kunnen lezen
Jullie kunnen lezen
Zij kunnen lezen*

"Kan jeg få" + infinitief" drukt een verzoek uit.

Kan jeg få låne 100 euro?

Kan ik 100 euro lenen?

Oefening

27. Gebruik de juiste onderschriften

Kan vi få låne 10.000 euro?

Vær så god!

Takk, bare bra!

Tusen takk!

Hvordan har du det?

SPØRREORD (24)

Woordenschat

et spørreord	[spøræu:r]	een vraagwoord
å si		zeggen
nei		nee
hvem	[vem]	wie
der	[dæ:r] ; [dær] (<i>onbeklemtoond</i>)	daar (<i>bijwoord van plaats</i>)
hvor	[vur]	(1) waar (<i>vragend bijwoord</i>) (2) waar naartoe (3) hoe
hvor går du?		waar ga je naartoe?
gammel		oud
mange		veel, vele
hvor gammel er du?		hoe oud ben je?
hvor mange?		hoeveel?
hvor mange er klokka/ klokker?		hoe laat is het?
den	[den]	hij, ze, het (<i>persoonlijk voornaamwoord 3de persoon enkelvoud</i>)
hvorfor	[vurfor]	waarom
fordi		omdat
å skulle		zullen
mat (<i>een en-woord</i>)	[ma:t]	voedsel
sulten	[sūln]	hongerig
å være sulten		honger hebben
vann (<i>een et-woord</i>)		water
tørst		dorstig
å være tørst		dorst hebben

Opmerking

De klinkers in "den", "hvorfor", "fordi" en "skal" zijn kort, ook al volgt er telkens maar één medeklinker.

Spelling

"Hvor mange" ("hoeveel") wordt met twee woorden geschreven.

Grammatica

Het werkwoord "å si" is onregelmatig in de onvoltooid tegenwoordige tijd: "sier" voor alle personen.

*Jeg sier det.
Hva sier du?
Hun sier "takke"*

*Ik zeg het.
Wat zeg je?
Ze zegt "bedankt".*

Sier vi det?

Zeggen wij dat?

*Dere sier "nei"
De sier "ja".*

*Jullie zeggen "nee".
Zij zeggen "ja".*

Het werkwoord "å skulle"

De tegenwoordige tijd van het werkwoord "å skulle" is onregelmatig: "skal"

Jeg skal lære

Ik zal leren

Het persoonlijk voornaamwoord 3de persoon enkelvoud

De persoonlijke voornaamwoorden "han" en "hun" worden normaal alleen voor personen gebruikt. Om naar zaken te verwijzen gebruikt men:
- "den" voor mannelijke/vrouwelijke zelfstandige naamwoorden
- "det" voor onzijdige zelfstandige naamwoorden.

*Jeg har en kam. Den er rød.
Jeg har et viskelær. Hvor ligger det?*

*Ik heb een kam. Hij is rood.
Ik heb een vlakgom. Waar ligt hij?*

!!! In een algemene vraag naar iets wat nog niet gedefinieerd is wordt wel "det" in vraag en antwoord gebruikt:

Hvem er det? Det er mor.

Wie is het? Het is moeder.

Het onbepaald voornaamwoord "mange" ("veel")

Het onbepaald voornaamwoord "mange" wordt met een zelfstandig naamwoord in het meervoud gebruikt:

*mange linjaler
Hvor mange blyanter har du?*

*veel linialen
Hoeveel potloden heb je?*

Het meervoud van zelfstandige naamwoorden

De regel dat éénlettergepige onzijdige zelfstandige naamwoorden in het meervoud onveranderd blijven geldt ook voor samenstellingen met als tweede deel een éénlettergepig onzijdig zelfstandig naamwoord.

*et spørreord; spørreord
(et ord)*

*een vraagwoord; vraagwoorden
(een woord)*

Oefeningen

28. Verbind ieder woord met de juiste vertaling

der	a		daar
fordi	b		hongerig
gammel	c		omdat
hvem	d		oud
hvor	e		veel
hvorfor	f		voedsel
mange	g		waar
mat	h		waarom
si	i		wie
sulten	j		zeggen

29. Schrijf ieder woord in gewone spelling en zeg dan wat het betekent

- a. [til]
- b. [vur]
- c. [vem]
- d. [dær]
- e. [ma:t]

30. Vul het juiste vraagwoord in

- a. _____ heter han?
- b. _____ gammel er hun?
- c. _____ drikker du?
- d. _____ baller har gutten?
- e. _____ er klokka?
- f. _____ drikker du vann?
- g. _____ sier dere?
- h. _____ sulten er du?
- i. _____ går de?
- j. _____ gjør dere her?
- k. _____ drikker vann?

31. Vul de juiste vorm van het werkwoord tussen haakjes in

- a. Hvem _____ der? (å sitte)
- b. Hva _____ du? (å gjøre)
- c. _____ du blyanter? (å ha)
- d. Vi _____ lære det. (å skulle)
- e. Hvor _____ dere? (å bo)
- f. Her _____ han. (å komme)
- g. _____ du det? (å si)
- h. Klokka _____ tre. (å være)
- i. _____ du vann? (å like)

32. Kies voor iedere afbeelding het beste onderschrift

Jeg liker Nils – Hvem er det? – Hun er tørst -- Hva sier du!? – Hva gjør hun?

33. Voor welke van deze woorden kan "mange" gebruikt worden?

	mat
	ganger
	hatter
	skole
	bananer
	blyant
	vann
	gutter
	takk
	mann

34. Gebruik het juiste persoonlijk voornaamwoord

- Mor er her. _____ er her.
- Heidi liker Jens. _____ liker Jens.
- Jenta bor der. _____ bor der.
- Emil går til skolen. _____ går til skolen.
- Hva er klokka? _____ er tre.
- Det er en blyant. _____ er rød.

35. Vertaal

- Het is zeven uur.
- Waar woont ze?
- Wat zegt vader?
- Wat doet het meisje?
- Hoe gaat het ermee?
- Hartelijk bedankt!
- Georg houdt van Kaci.

VI, DERE, DE (25)

We hebben deze woorden reeds vroeger besproken.

Oefening

Vertaal

- a. Waar wonen jullie? Wij wonen hier.
- b. Waarom eet hij? Omdat hij honger heeft.
- c. Waarom drink je water? Omdat ik dorst heb.
- d. Heidi en Truls zijn 12 jaar. Ze zijn twaalf jaar.
- e. Hoe oud is hij? Hij is zestien jaar.
- f. Ik heb een potlood. Het is groen.
- g. Waarom gaan jullie naar school? Omdat we het graag doen.

HEIDI, ÅSE OG PER (26)

Woordenschat

dette		dit, deze (<i>aanwijzend voornaamwoord</i>)
et hus		een huis
sammen		samen
med	[me:]	met
tvillinger (<i>meervoud</i>)		een tweeling
å gå i		zitten in (<i>van klas op school</i>)
7. = sjuende	[ʃū:ənə]	zevende
en klasse		een klas
6. = sjette		zesde
alle sammen		allemaal

Opmerkingen

- "tvillinger" is "een tweeling"; "en tvilling" = de helft van een tweeling.
- zoals vroeger (13) al vermeld werd, wordt de -t van het bepaald lidwoord van onzijdige woorden niet uitgesproken: "huset" [hū:sə]
- "sjette/sjuende": zoals we al bij "sju" gezien hebben wordt de combinatie s + j als [ʃ] uitgesproken.
- Wanneer een rangtelwoord op -ende eindigt, wordt de "d" daar niet uitgesproken: sjuende [ʃū:ənə]

Spelling

Let bij de rangtelwoorden op het puntje na het getal:

sjuende = 7.

zevende = 7de

Aanvullingen

- naast "sjuende" komt ook "syvende" voor.

Grammatica

Aanwijzende voornaamwoorden: "denne" ("deze", "dit"), "dette" ("dit", "deze") en "disse" (deze)

Het aanwijzend voornaamwoord "denne" wordt gebruikt voor mannelijke en vrouwelijke zelfstandige naamwoorden.

Het aanwijzend voornaamwoord "dette" wordt gebruikt voor onzijdige woorden.

In het meervoud wordt altijd "disse" gebruikt.

In het Noors is een combinatie van een aanwijzend voornaamwoord met een achteraan aan het zelfstandige naamwoord gehecht bepaald lidwoord mogelijk.

Denne mannen bor i Bergen.

Hvor bor denne jenta?

Marit bor i dette huset.

Deze man woont in Bergen.

Waar woont dit meisje?

Marit woont in dit huis.

Oefeningen

37. Gebruik het juiste aanwijzende voornaamwoord:

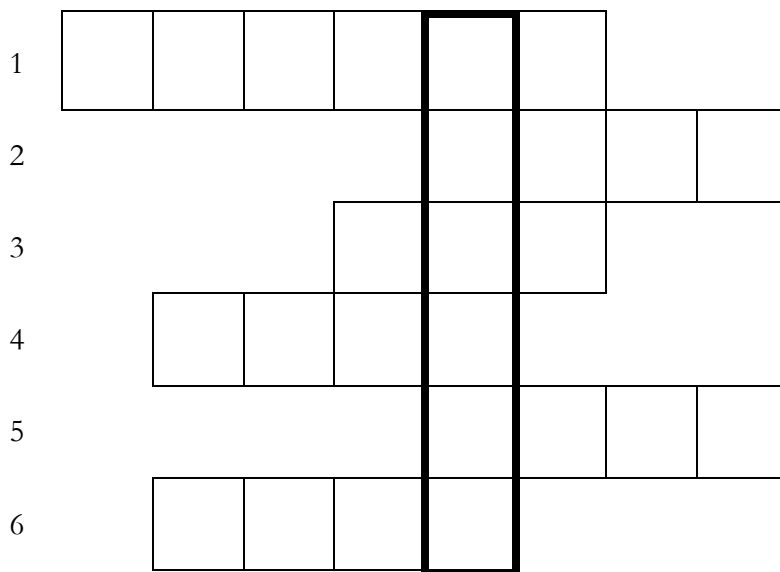
- a. _____ huset.
- b. _____ damen.
- c. _____ blyanten.
- d. _____ skolen.
- e. _____ vannet.
- f. _____ bananen.
- g. _____ spørreordet.

38. Vul de tekst aan

bor i mor og sammen sjette år

Hans _____ i dette huset _____ med far og _____. Han er tolv _____ går _____
_____ klasse.

39. Schrijf de corresponderende Noorse woorden in de vakjes. Wanneer alle woorden correct zijn ingevuld verschijnt in de verticale vetomrande kolom een Noors woord

- 1. hongerig
- 2. lezen
- 3. blauw
- 4. lenen
- 5. water
- 6. niet

INGRID, HEIDI OG ÅSE (27)

Woordenschat

en svømmehall		een (overdekt) zwembad
å skulle til		gaan naar
å bli med		meegaan
en lekse		een les
å gjøre lekser		huiswerk maken
å vente		wachten
å måtte		moeten
en buss	[būs]	een bus

Opmerking

Vergeet niet dat een "g" voor een "j" niet uitgesproken wordt: gjøre [jø:rə]

Grammatica

Het werkwoord skulle

In tegenstelling met het Nederlands kan "skal" ook zonder een werkwoord erachter gebruikt worden, vooral als het met "til" gecombineerd wordt. Het betekent dan "gaan (naar)" en duidt vaak een onmiddellijke toekomst aan. In een vraag wordt "til" weggelaten.

*Hvor skal dere?
Vi skal til svømmehallen.*

*Waar gaan jullie naartoe?
We gaan naar het zwembad.*

Het werkwoord "å måtte"

De onvoltooid tegenwoordige tijd van het werkwoord "måtte" is onregelmatig: "må" voor alle personen.

*Jeg må vente
Du må vente
Vivi må vente
Hun må vente
Per må vente
Han må vente*

*Ik moet wachten
Je moet wachten
Vivi moet wachten
Ze moet wachten
Per moet wachten
Hij moet wachten*

*Vi må vente
Dere må vente
Per og Ilse må vente
De må vente*

*We moeten wachten
Jullie moeten wachten
Per en Ilse moeten wachten
Ze moeten wachten*

Het bepaald lidwoord

We hebben al gezien dat het bepaalde lidwoord in het enkelvoud

- voor mannelijke woorden –en
 - voor vrouwelijke woorden –en of –a
 - en
 - voor onzijdige woorden –et
- is.

In het meervoud wordt dat voor alle drie –ene. Dus ook voor éénlettegrepige onzijdige zelfstandige naamwoorde en samenstellingen daarmee!

Net zoals de andere bepaalde lidwoorden wordt het achteraan aan het zelfstandig naamwoord geschreven.

en lekse, lekser, lekser, leksene
en jente, jenta, jenter, jentene

een les, de les, lessen, de lessen
een meisje, het meisje, meisjes, de meisjes

"lekser" noemen we het onbepaald meervoud; "leksene" het bepaald meervoud.

Oefeningen

40. Vul de tabel aan

<u>onbepaald enkelvoud</u>	<u>bepaald enkelvoud</u>	<u>onbepaald meervoud</u>	<u>bepaald meervoud</u>
et år			
			bussene
		hus	
	klassen		
en kam			
	blyanten		
		hatter	
			bananene

41. Zet voor iedere zin de woorden in de juiste volgorde.

- a. du hvor skal? Jeg skal skolen til.
- b. du gjøre ikke lekser må.

42. Vertaal

- a. Ik eet de bananen.
- b. De man heeft een hoed.
- c. Ik woon in dit huis.
- d. Ze zitten in de zesde klas.
- e. De dame heeft een potlood.
- f. De dames hebben een potlood.
- g. De dames hebben de potloden.
- h. De dame heeft potloden.
- i. De dames hebben potloden.
- j. De getallen, het getal, een getal, getallen

MAGNUS OG BRUTUS (28)

Woordenschat

stor	[stu:r]	groot
en hund	[hūn]	een hond
som	[som]	die, dat (<i>betrekkelijk voornaamwoord</i>)
en tur	[tū:r]	een wandeling
å gå tur med		een wandeling maken met
ute	[ū:tə]	buiten
å snuse (på)	[snū:sə]	snuffelen (aan)
alt		alles

Opmerkingen

- "hund": zoals vaak in de combinatie n + d is de "d" in "hund" stom: [hūn]
- "tur" [ty:r] dus niet zoals in het Nederlandse "toer"

Grammatica

Het betrekkelijk voornaamwoord

Het betrekkelijk voornaamwoord is "som". Het wordt zowel voor mannelijke, vrouwelijke als onzijdige woorden gebruikt, in het enkelvoud zowel als het meervoud:

*Det er et hus som jeg liker.
Mannen som sier det, er her.
Tall som jeg liker.*

*Dat is een huis dat me bevalt.
De man die dat zegt, is hier.
Getallen waar ik van hou.*

Oefeningen

43. Vul de ontbrekende letters in

H...r ...r Magnus. H...n har en st...r h...nd. H...nd..... h...ter Brutus. Magnus g...r t...r med Brutus. Brutus l...ker ... v...re ute.

44. Hva gjør hunden?

EN DAG MED HEIDI (29 + 30)

Woordenschat

en dag		een dag
å stå		staan
å stå opp		opstaan, uit bed komen
et bad	[ba:d]	(1) een bad (2) een badkamer
på		op, in
på badet		in de badkamer
å gå på badet		naar de badkamer gaan
å vaske		wassen
seg	[sei]	zich
å vaske seg		zich wassen
å kle	[kle:]	kleden
å kle på seg		zich aankleden
en frokost	[fru(:)kost]	een ontbijt
å begynne	[bə'jynə]	beginnen
kvart		kwart (<i>in tijdsaanduidingen</i>)
over		over (<i>in tijdsaanduidingen</i>)
en familie	[fa'mi:liə]	(1) een gezin (2) een familie
hjem	[jem]	naar huis
hel	[he:l]	heel
en middag	[mida(:)g]	de belangrijkste maaltijd van de dag (<i>hier dus rond 3es uur 's avonds</i>)
å gjøre ferdig		afmaken (= voltooien)
etter		na
hver	[væ:r]	ieder(e)
onsdag	[unsda(:)g]	woensdag
å spille		spelen (<i>als het over sport gaat</i>)
håndball	[hɔnbal]	handbal
å dusje	[dūʃə]	douchen
av og til		nu en dan
alle		alle
en brus	[brū:s]	een frisdrank
et program	[pru'gram]	een programma
TV	[te:və]	televisie
på TV		op televisie
en kveld	[kvel]	een avond
i kveld		vanavond
å stelle seg		z'n toilet maken
så		(hier:) dan
å legge seg		naar bed gaan
å sove	[so:və]	slapen

Opmerkingen

- Niet vergeten!

→ "står", "går", "bad", "kler", "hel", "hver": dit zijn lange klinkers! ("kler" is de onvoltooid tegenwoordige tijd van "å kle" [kle:])

→ "to" [tu:] !

→ "badet": de "t" wordt niet uitgesproken! (achtergeplaatst onzijdig bepaald lidwoord)

→ "halv": de "v" is stom hier! [hal]

- "bad": de "d" na de lange klinker wordt hier wel uitgesproken! [ba:d]

- "seg" heeft een afwijkende uitspraak: [sei] (cf. jeg!)

- "begynne": voor een "y" wordt de "g" als "j" uitgesproken: [bəjynə]

- "program" [prugram] (klemtoon achteraan): een "m" kan niet dubbel geschreven worden aan het einde van een woord; met het bepaalde lidwoord en het meervoud duikt de tweede "m" wel op:

programmet; programmer; programmene – "program" is een et-woord maar het heeft meer dan 1 lettergreep

- "kveld": na een "l" wordt de "d" *gewoonlijk* (er zijn uitzonderingen!) niet uitgesproken: [kvel]

- de klok:

Klokka/Klokken er kvart over tolv.

Klokken/klokka er kvart på i

Klokka er ti over fire.

Klokken er ti over ti

Klokka er fire på halv ni.

Klokka er to på fem.

Grammatica

Het wederkerend voornaamwoord

Het wederkerend voornaamwoord:

1ste persoon enkelvoud	meg [mei]
2de persoon enkelvoud	deg [dei]
3de persoon enkelvoud	seg [sei]
1ste persoon meervoud	oss
2de persoon meervoud	dere
3de persoon meervoud	seg [sei]

*Jeg vasker meg
Du vasker deg
Han vasker seg
Hun vasker seg
Per vasker seg.*

*Ik was me
Je wast je
Hij wast zich
Ze wast zich
Per wast zich*

*Vi vasker oss.
Dere vasker dere.
De vasker seg
Guttene vasker seg*

*We wassen ons
Jullie wassen je
Ze wassen zich
De jongens wassen zich*

Het bijvoeglijk naamwoord "hel" ("heel", "hele")

Voor "de/het hele + zelfstandig naamwoord in het enkelvoud" gebruikt het Noors "hele/helt + zelfstandig naamwoord in de bepaalde vorm"

*Hele familien
Hele huset*

*De hele familie
Het hele huis*

Het onbepaald voornaamwoord "hver" ("iedere(e)")

Het onbepaald voornaamwoord "hver" krijgt een -t wanneer het voor een onzijdig zelfstandig naamwoord staat.

*Hver onsdag spiller hun håndball.
Hvert hus er lilla.*

*Iedere woensdag speelt ze handbal.
Ieder huis is paars.*

Het onbepaald voornaamwoord "all"

Het onbepaald voornaamwoord "all" verandert naargelang het woord waarop het betrekking heeft:

- "all" voor een mannelijk of vrouwelijk zelfstandig naamwoord in het enkelvoud.
- "alt" voor een onzijdig zelfstandig naamwoord in het enkelvoud.
- "alle" voor een zelfstandig voornaamwoord in het meervoud.

Het zelfstandig naamwoord zelf staat gewoonlijk in de bepaalde vorm.

*Hunden spiste all maten
De drikker alt vannet!
Alle jentene dusjer.*

*De hond at al het eten op.
Ze drinken al het water op!
Alle/ Al de meisjes nemen een douche.*

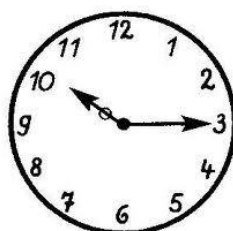
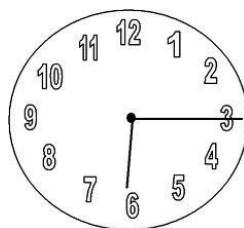
"Alt" en "alle" kunnen ook zelfstandig gebruikt worden. "Alt" betekent dan "alles" en "alle" "iedereen". "Alle sammen" = allemaal! (zie les 26)

*Jeg leser alt.
Alle liker det.*

*Ik lees alles.
Iedereen houdt daarvan.*

Oefeningen

45. Hva er klokka?

46. Verbind ieder woord met de juiste vertaling

bad	a
frokost	b
hjem	c
middag	d
etter	e
hver	f
onsdag	g
av og til	h
brus	i
kveld	j

	avond
	badkamer
	frisdrank
	na
	ontbijt
	ieder
	hoofdmaaltijd
	naar huis
	nu en dan
	woensdag

47. In welke van deze woorden kmt een [u(:)] klank voor?

frokost onsdag dusje brus sove

48. In welke van deze woorden komen letters voor die niet uitgesproken worden?

et bad hjem onsdag programmet kveld ha det! halv

49. Vul de juiste vorm van de woorden tussen haakjes in

- a. Han spiser all _____ (mat)
- b. _____ jentene liker det. (all)
- c. Han sover _____ (hel/dag)
- d. Du _____ komme! (måtte)
- e. Liker du dette _____?(program)
- f. _____ dag spiller de håndball. (hver)
- g. Klokken ti legger hun _____.
- h. _____ du klippe? (kunne)
- i. Han leser hele _____ (bok)
- j. Han er tolv _____ (år)

50. Vul een voorzetsel in wanneer dat noodzakelijk is

- a. De kler _____ seg.
- b. Han er _____ badet og steller seg.
- c. Er det et pop-program _____ TV _____ kveld?
- d. Hunden snuser _____ alt!
- e. _____ klokka fem spiller de håndball.
- f. Vi skal _____ svømmehallen.
- g. Kan vi ikke vente _____ leksene?
- h. Liker hun å gå _____ skolen?

51. Vertaal

- a. Ze leest alles.
- b. Ze gaat vanavond naar huis.
- c. De hele auto is groen.
- d. Hanne kleedt zich aan.
- e. De school begint om kwart over negen.
- f. Hij is aan het ontbijten.

HERHALING # 2

1. Uitspraak

a. Zijn de klinkers in de volgende woorden kort of lang? (alleen de onderstreepte letters tellen wanneer er meer dan één klinker in het woord staat!)

far	gjøre	hel	hund	hvor
mat	med	mor	progr <u>a</u> m	skal
som	spise	til	t <u>u</u> sen	

b. Stel de paartjes samen van de woorden die dezelfde klinker hebben (alleen de onderstreepte letters tellen wanneer er meer dan 1 klinker in het woord staat!)

buss	de	tur	u <u>t</u> e	hund
hv <u>o</u> rdan	h <u>o</u> flig	kl <u>o</u> kke	l <u>a</u> ne	med
nei	og	o <u>v</u> er	seg	sk <u>o</u> le
si	sort	stor	sytt <u>i</u>	de <u>r</u> e

c. Duid de letters aan die niet uitgesproken worden

halv	hjem	hund	huset	hvit
h <u>o</u> flig	kvart	med	r <u>o</u> d	sammen
sjuende	tretten	tusen		

d. Hoe worden de onderstreepte letters uitgesproken?

begynne	fr <u>o</u> kost	o <u>n</u> sdag	
se <u>k</u> sten	s <u>o</u> m	s <u>o</u> ve	t <u>o</u>

2 Schrijf in het Noors de kleur van de volgende "dingen" op:

a. bloed	b. goud
c. steenkool	d. de trui van de leider in de Giro
e. gras	f. sneeuw
g. het water van de Middenlandse Zee	h. de hemel als er geen blauw te zien is

3 Beantwoord de vragen

Hva gjør mor? _____

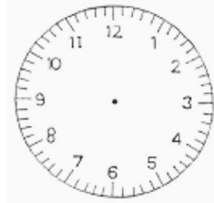

Hva gjør Heidi? _____

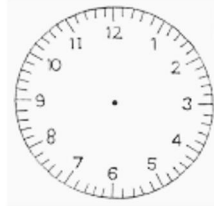

Hva gjør Per? _____

HVA ER KLOKKA?

Klokka er halv seks.

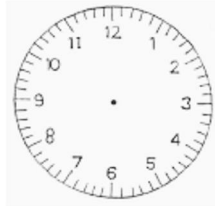

Klokka er tolv.

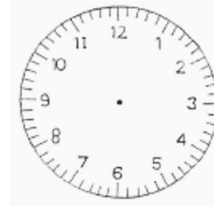
1 Tegn visere:

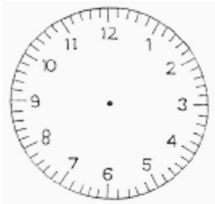
Klokka er to.

Klokka er fire.

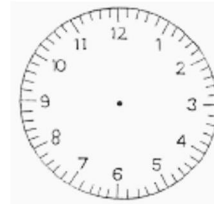
Klokka er halv fem.

Klokka er halv ett.

Klokka er halv tre.

Klokka er elleve.

5. Schrijf de getallen

13	16	46
30	60	58
14	40	79
15	18	67
50	80	76
1	8	22

6. Vertaal

- a. Drie maal negen is zevenentwintig.
- b. Vijfendertig gedeeld door vijf is zeven.
- c. Dertig min veertien is zestien.
- d. Drie plus vier is zeven.
- e. Waar gaan jullie naartoe?
- f. Gaat hij mee?
- g. Ik kan niet wachten met het huiswerk.
- h. De bus komt.
- i. De bussen komen.

7. Ikke

Åse ligger ikke.

Hun står.

Far skriver ikke.

Heidi drikker ikke.

Per leser ikke.

Mor ligger ikke.

Heidi spiser ikke.

8. Åse

Lees de tekst over Åse op bladzijde 22 opnieuw en

a. Zet een kruisje achter de beweringen die juist zijn

- i. Åse er tolv år.
- ii. Hun bor i Blåveien 12.
- iii. Hun går til skolen klokken ni.
- iv. Hun kommer hjem klokka halv tre.
- v. Hun liker å gå på skolen.

b. beantwoord de vragen

- i. Hvor gammel er Åse?
- ii. Hvor bor hun?
- iii. Liker hun å gå på skolen?

c. beantwoord de vragen met "Ja, det gjør hun" of "Nei, det gjør hun ikke"

- i. Bor Åse i Blåveien 8?
- ii. Går hun til skolen klokken åtte?
- iii. Skriver Åse på skolen?
- iv. Leser Åse på skolen?

9. Hva gjør de?

Hun *sitter* og *spiller*.

Han _____ og _____

Han _____ og _____

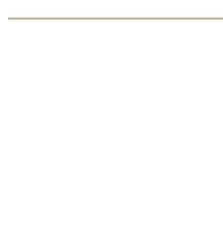
Hun _____ og _____

Hun _____ og _____

10. Å være høflig

1 Hva sier de?

11. Gebruik "hva" of "hvem"

- _____ er det? Det er en blyant.
- _____ er det? Det er far.
- _____ er det? Det er Heidi.
- _____ er det? Det er et hus.
- _____ er det? Det er en bok.
- _____ er det? Det er Per.

12. Gebruik "hvor" of "hvorfor"

- _____ sitter du her? Fordi jeg venter på Ilse.
- _____ skal du? Jeg skal på skolen.
- _____ ligger boka? Den ligger i huset.
- _____ spiser du? Fordi jeg er sulten.

13. Heidi, Åse og Per

Lees de tekst op bladzijde 26 opnieuw en

a. zeg of deze beweringen juist of fout zijn

- i. Per bor sammen med Ingrid.
- ii. Heidi er en gutt.
- iii. Per er tolv år.
- iv. Per, Heidi og Åse går på Sollia skole.

b. beantwoord de volgende vragen

- i. Hvor gammel er Åse?
- ii. Er Per og Heidi tvillinger?

14. En dag med Heidi

Lees de tekst op bladzijden 29 en 30 opnieuw en

- beantwoord de vragen

- 1 Når står Heidi opp? _____
- 2 Når spiser hun frokost? _____
- 3 Når går hun til skolen? _____
- 4 Når begynner skolen? _____
- 5 Når spiser familien middag? _____

- 1 Hva gjør Heidi klokka sju? _____
- 2 Hva gjør hun klokka åtte? _____
- 3 Hva gjør hun kvart over ni? _____
- 4 Hva gjør hun klokka halv fire? _____

OPLOSSINGEN

oefening 1

Per og Ingrid leser. Åse leser. Jeg leser. To venner. Jeg heter Magnus. Hva heter du?

oefening 2

tolv to jeg elleve hva to

oefening 3

to elleve sjv/syv
fire
seks fem
åtte ni
tolv

oefening 4

en gutt og en/ei jente en/ei dame en mann

oefening 5

en penn en blyant en gutt
en linjal en/(ei) bok en/(ei) jente

oefening 6

Jeg bor i Skippersgaten. Hvor bor du? Hvor gammel er du? Jeg er elleve år. Hvor er du? Jeg heter Kjell, og du?

oefening 7

hvor elleve hva

oefening 8

Heil / Morn! God dag! Ha det!

oefening 9

penner blyanter linjaler

oefening 10

en venn

oefening 11

syv/sju pluss seks er tretten.
fire pluss femten er nitten
atten minus tretten er fem
ni minus tre er seks
fire ganger tre er tolv
ti ganger to er tjue/tyve
femten delt på fem er tre
fire ganger fire er seksten
sytten minus sju/syv er ti

oefening 12

de de hun
han de de

oefening 13

1. bananen 2. bananer 3. bananen 4. Hun har en kam. 5. Hva er det? 6. Det er en penn.
7. Han heter Per. 8. De heter Kjell og Nils. 9. Damen/dama har en (ei) bok. 10. Jenta leser.
11. Gutten har ballen. 12. Mette og Nina leser en bok. 13. Han har seks blyanter. 14. De bor i
Tangsveien 6. 15. Seks pluss ti er seksten. 16. Hei! Hva heter du? 17. Mannen og hatten.

HERHALING # 1

A. Uitspraak

1. Is de onderstreepte klinker kort of lang?

- a. en banan lang b. en kam kort
c. en timepan lang d. en bok lang

2. Welke van deze drie woorden hebben dezelfde tweeklank?

"seksten" en "jeg"

3. Welke letters worden niet uitgesproken in de volgende woorden?

- a. god b. fjorten d. hvor

B. Schrijf de getallen

fire sju/syv
seks to
elleve åtte
tre én
ni ti
fem tolv

C. Beantwoord de vragen

Hun har en kam. Han har en hatt.
Han har en ball. Hun har en banan.

D. Gebruik er of har

1. Per *er* en gutt. 2. Heidi *er* en jente. 3. Hun *har* en bok 4. Han *har* en hatt.
5. Det *er* en linjal. 6. Per *har* en banan. 7. Jens og Inge *har* en penn.

E. Vertaal

1. Gutten har en ball. 2. Jenta har ballen. 3. Jeg leser en bok. 4. Han leser boka/boken.
5. Hun er i Oslo. 6. Hvor bor Per og Åse? 7. Hun bor i Musegata. 8. Har hun en blyant?
9. Ha det! / Adjø 10. Hva heter du

oefening 14

De spiser Hun skriver Han leser en bok
Han har en banan Ha det! Bor du her?

oefening 15

Han ligger og leser.
Hun sitter og klipper.

Hun sitter og skriver.
Hun ligger og leser.

Han sitter og leser.
De sitter og leser.

oefening 16

Per/Han (sitter og) spiser. Heidi/Hun (sitter og) klipper. Far/Han (sitter og) limer.
Mor/Hun (sitter og) skriver. Heidi/Hun (sitter og) spiser. Per/Han drikker. Heidi/Hun (sitter og) skriver.

oefening 17

Klokka er åtte.

Klokka er tre.

Klokka er ti.

oefening 18

femti

				n				
s	y	t	t	i				
		j	r	t				
		u	e	t				
		e	t	i	t	r	ø	f
			t					
		s	i	t	t	å		
	k							
e								
s								

oefening 19

nitti-tre
femti-en

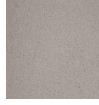
tretti-fem
åtti-åtte

nitti-ni
seksti-tre

oefening 20

rosa

grå

hvit

rød

brun

oransje

gul

blå

grønn

svart/sort

Oefening 21

Han leser ikke.

Han spiser ikke.

De ligger ikke.

Hun drikker ikke.

oefening 22

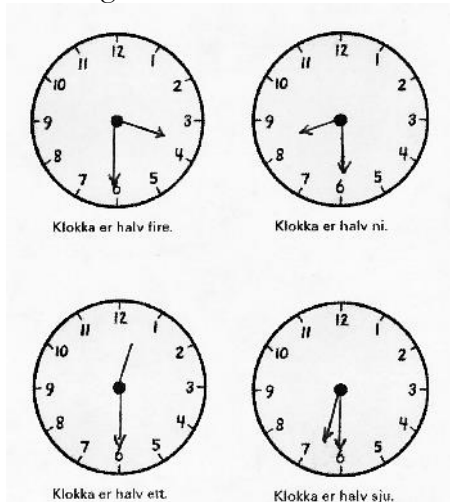
a. Han er ikke her. b. De bor ikke i Bergen.

oefening 23

Klokka er halv fem.

Klokka er halv to.

oefening 24

oefening 25

a. Åse bor ikke i Blåveien 15. b. Hun går ikke til skolen klokka ni. c. Åse liker å lese. d. Hun kommer ikke hjem klokka halv fem.

oefening 26

Kjell er tolv år. Han bor i Storgata. Han går til skolen klokka/klokken halv ni og kommer hjem klokka/klokken fire. Kjell liker ikke å gå på skolen. Han liker å spise.

oefening 27

Vær så god

Hvordan har du det?

Takk, bare bra!

Kan vi få låne 10.000 euro?

Tusen takk!

oefening 28

der	a
fordi	b
gammel	c
hvem	d
hvor	e
hvorfor	f
mange	g
mat	h
si	i
sulten	j

a	daar
j	hongerig
b	omdat
c	oud
g	veel
h	voedsel
e	waar
f	waarom
d	wie
i	zeggen

oefening 29

- a. [til] – til: naar b. [vur] – hvor: waar c. [vem] – hvem: wie d. [dær] – der: daar
 e. [mat:t] – mat: eten

oefening 30

- a. *Hva* heter han? b. *Hvor* gammel er hun? c. *Hva* drikker du? d. *Hvor mange* baller har gutten?
 e. *Hvor mange/Hva* er klokka? f. *Hvorfor* drikker du vann? g. *Hva* sier dere? h. *Hvor* sulten er du?
 i. *Hvor* går de? j. *Hva* gjør dere her? k. *Hvem* drikker vann?

oefening 31

- a. Hvem *sitter* der? b. Hva *gjør* du? c. *Har* du blyanter? d. Vi *skal* lære det. e. Hvor *bor* dere?
 f. Her *kommer* han. g. *Sier* du det? h. Klokka *er* tre. i. *Liker* du vann?

oefening 32

Hva gjør hun

Hvem er det?

Hva sier du?

Jeg liker Nils.

Hun er tørst.

oefening 33

	mat
x	ganger

x	hatter
	skole
x	bananer
	blyant
	vann
x	gutter
x	takk
	mann

oefening 34

a. Mor er her. *Hun* er her. b. Heidi liker Jens. *Hun* liker Jens. c. Jenta bor der. *Hun* bor der.
 d. Emil går til skolen. *Han* går til skolen. e. Hva er klokka? *Den* er tre. f. Det er en blyant. *Den*
 er rød.

oefening 35

a. Klokka er sju. b. Hvor bor hun? c. Hva sier far? d. Hva gjør jenta? e. Hvordan har du det?
 f. Mange takk! g. Georg liker Kaci.

oefening 36

a. Hvor bor dere? Vi bor her. b. Hvorfor spiser han? Fordi han er sulten. c. Hvorfor drikker
 du vann? Fordi jeg er tørst. d. Heidi og Truls er 12 år. De er tolv år. e. Hvor gammel er han?
 Han er seksten år. f. Jeg har en blyant. Den er grønn. g. Hvorfor går dere på skolen? Fordi vi
 liker det.

oefening 37

a. *dette* huset. b. *denne* damen. c. *denne* blyanten. d. *denne* skolen. e. *dette* vannet. f. *denne*
 bananen. g. *dette* spørreordet.

oefening 38

Hans *bor* i dette huset *sammen* med far og *mor*. Han er tolv *år* og går i *sjette* klasse.

oefening 39

1	S	U	L	T	E	N			
2					L	E	S	E	
3				B	L	Å			
4		L	Å	N	E				
5					V	A	N	N	
6		I	K	K	E				

oefening 40

<u>onbepaald enkelvoud</u>	<u>bepaald enkelvoud</u>	<u>onbepaald meervoud</u>	<u>bepaald meervoud</u>
et år	<i>året</i>	<i>år</i>	<i>årene</i>
<i>en buss</i>	<i>bussen</i>	<i>busser</i>	bussene
<i>et hus</i>	<i>huset</i>	hus	<i>husene</i>
<i>en klasse</i>	klassen	<i>klasser</i>	<i>klassene</i>
en kam	<i>kammen</i>	<i>kammer</i>	<i>kammene</i>
<i>en blyant</i>	blyanten	<i>blyanter</i>	<i>blyantene</i>

<i>en hatt</i>	<i>hatten</i>	<i>hatter</i>	<i>hattene</i>
<i>en banan</i>	<i>bananen</i>	<i>bananer</i>	<i>bananene</i>

oefening 41

a. Hvor skal du? Jeg skal til solen. b. Du må ikke gjøre lekser nå.

oefening 42

a. Jeg spiser bananene. b. Mannen har en hatt. c. Jeg bor i dette huset. d. De går i sjetten klasse.
e. Dama/Damen har en blyant. f. Damene har en blyant. g. Damene har blyantene.
h. Damen/Dama har blyanter. i. Damene har blyanter. j. Tallene, tallet, et tall, tall

oefening 43

Her er Magnus. Han har en stor hund. Hunden heter Brutus. Magnus gar tur med Brutus.
Brutus liker a vare ute.

oefening 44

Hunden snuser. Hunden drikker. Hunden ligger. Hunden går tur med jenta.

oefening 45

Klokken (of: Klokka)er kvart over seks. Klokken er kvart over ti. Klokken er ti over ti.
Klokken er kvart over elleve. Klokken er elleve.

oefening 46

bad	a	j	avond
frokost	b	a	badkamer
hjem	c	i	frisdrank
middag	d	e	na
etter	e	b	ontbijt
hver	f	f	ieder
onsdag	g	d	hoofdmaaltijd
av og til	h	c	naar huis
brus	i	h	nu en dan
kveld	j	g	woensdag

oefening 47

frokost onsdag dusje brus sove

oefening 48

et bad hjem onsdag programmet kveld ha det! halv

De "g" in "onsdag" *mag* uitgesproken worden.

oefening 49

a. Han spiser all *maten*. b. *Alle* jentene liker det. c. Han sover *bele dagen* d. Du *må* komme!
e. Liker du dette *programmet*? f. *Hver* dag spiller de håndball. g. Klokken ti legger hun *seg*.
h. *Kan* du klippe? i. Han leser hele *boken/boka*. j. Han er tolv *år*.

oefening 50

a. De kler på seg. b. Han er på badet og steller seg. c. Er det et pop-program på TV i kveld?
d. Hunden snuser på alt! e. Klokka fem spiller de håndball. f. Vi skal til svømmehallen.
g. Kan vi ikke vente med leksene? h. Liker hun å gå på skolen?

oefening 51

- a. Hun leser alt. b. Hun går hjem i kveld. c. Hele bilen er grønn. d. Hanne kler på seg.
e. Skolen begynner kvart over ni. f. Han (sitter og) spiser frokost.

HERHALING # 2

1. Uitspraak

a. Zijn de klinkers in de volgende woorden kort of lang?

far L	gjøre L	hel L	hund K	hvor K
mat L	med L	mor L	program K	skal K
som K	spise L	til K	tusen L	

b. Stel de paartjes samen van de woorden die dezelfde klinker hebben (alleen de onderstreepte letters tellen wanneer er meer dan 1 klinker i het woord staat!)

buss/hund	de/si	hvordan/ sort
høflig/ sytti	klokke/og	låne/over
med/dere	nei/seg	skole/stor
tur/ute		

c. Duid de letters aan die niet uitgesproken worden

haly	hjem	hund	huset	hvit
høflig	kvart	med	rød	sammen
sjuende	tretten	tusen	dere	

d. Hoe worden de onderstreepte letters uitgesproken?

begynne [j]	frokost [u:]/[o]	onsdag [u]	seksten [ei]
som [o]	sove [o:]	to [u]	

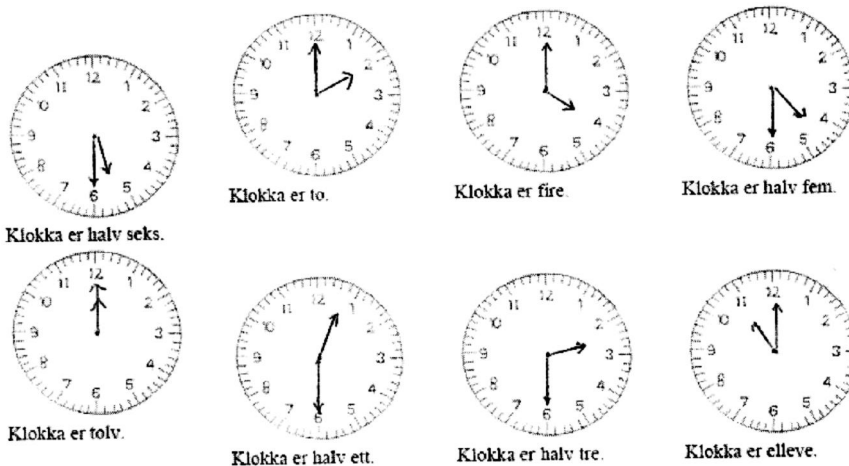
2. Schrijf in het Noors de kleur van de volgende "dingen" op:

a. rød	b. gul
c. sort/svart	d. rosa
e. grønn	f. hvit
g. blå	h. grå

3. Beantwoord de vragen

Mor sitter. Heidi klipper. Per spiser.

4.

5. Schrijf de getallen

13	tretten	16	seksten	46	førti-seks
30	tretti	60	seksti	58	femti-åtte
14	fjorten	40	førti	79	sytti-ni
15	femten	18	atten	67	seksti-sju
50	femti	80	åtti	76	sytti-seks
1	én	8	åtte	22	tjue-to

6. Vertaal

- a. Tre ganger ni er tjue-sju. b. Tretti-fem delt på fem er sju. c. Tretti minus fjorten er seksten.
d. Tre pluss fire er sju. e. Hvor skal dere? f. Blir han med? g. Jeg kan ikke vente med leksene.
h. Bussen kommer. i. Bussene kommer.

7. Ikke

Han limer
Hun klipper.
Han skriver.
Hun sitter.
Hun drikker.

8. Åse

Lees de tekst over Åse op bladzijde 22 opnieuw en

a. Zet een kruisje achter de beweringen die juist zijn

- i. Åse er tolv år.
ii. Hun bor i Blåveien 12.
iii. Hun går til skolen klokken ni.
iv. Hun kommer hjem klokka halv tre. x
v. Hun liker å gå på skolen. x

b. beantwoord de vragen

- i. Hvor gammel er Åse? *Hun er elleve år.*
ii. Hvor bor hun? *Hun bor i Blåveien 8.*
iii. Liker hun å gå på skolen? *Ja, det gjør hun.*
c. beantwoord de vragen met "Ja, det gjør hun" or "Nei, det gjør hun ikke"
i. Bor Åse i Blåveien 8? *Ja, det gjør hun.*
ii. Går hun til skolen klokken åtte? *Nei, det gjør hun ikke.*

- iii. Skriver Åse på skolen? *Ja, det gjør hun.*
iv. Leser Åse på skolen? *Ja, det gjør hun.*

9. Hva gjør de?

Han ligger og sover.
Han sitter og leser.
Hun sitter og ser på tv.
Hun sitter og spiser.

10. Å være høflig

Vær så god!
Hvordan har du det?

Tusen takk!
Takk, bare bra!
Kan jeg få låne ballen din?

Ja, vær så god!

11. Gebruik "hva" of "hvem"

- a. *Hva* er det? Det er en blyant. b. *Hvem* er det? Det er far. c. *Hvem* er det? Det er Heidi.
d. *Hva* er det? Det er et hus. e. *Hva* er det? Det er en bok. f. *Hvem* er det? Det er Per.

12. Gebruik "hvor" of "hvorfor"

- a. *Hvorfor* sitter du her? Fordi jeg venter på Ilse. b. *Hvor* skal du? Jeg skal på skolen. c. *Hvor* ligger boka? Den ligger i huset. d. *Hvorfor* spiser du? Fordi jeg er sulten.

13. Heidi, Åse og Per

Lees de tekst op bladzijde 26 opnieuw en

- a. zeg of deze beweringen juist of fout zijn
i. Per bor sammen med Ingrid. F
ii. Heidi er en gutt. F
iii. Per er tolv år. J
iv. Per, Heidi og Åse går på Sollia skole. J
b. beantwoord de volgende vragen
i. Hvor gammel er Åse? *Åse er elleve år*
ii. Er Per og Heidi tvillinger? *Nei, det er de ikke.*

14. En dag med Heidi

Lees de tekst op bladzijden 29 en 30 opnieuw en
- beantwoord de vragen

1. Heidi står opp klokka/klokken sju/syv.
2. Hun spiser frokost klokken/klokka halv åtte.
3. Hun går til skolen klokka/klokken åtte.
4. Den/Skolen begynner klokken/klokka halv ni.
5. Familien spiser middag klokka/klokken halv fem.

1. Klokka sju står Heidi opp.
2. Klokka åtte går hun til skolen.
3. Klokka kvart over ni er hun på skolen.
4. Klokka halv fire gjør hun lekser.

INHOUD

Inleiding	2
Lessen	3
Oplossingen	52
Inhoud	62